

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Beschrijvinghe van de zee Custen van Oost Vrießlandt,
met allen vndiepten en bakenen**

Waghenaer, Lucas Janszoon

[Amsterdam], [zwischen 1580 und 1590?]

[urn:nbn:de:gbv:45:1-361760](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:45:1-361760)

Spiegel der Al warck
Lucas van Nijmegen
1585

Beschryuinghe vande Grietse zijde/ vande Eemsen/ de Bezer/ ende Schoballich.

IX A 42
2-83-036

Eerstlijcken die op de Bezer wil zeilen/ die loope Wangherdoch aen op neghen vadem/ ende wachte hem voor de wester Bezer die dicht by Wangherdoch in gaet/ ende van daer n. o. tot dat ghy vint de wester ton/ dan sal Menier van v ligghe 3. 3. o. ende Menier Kerck ligghe in Woutens lande is een platte Kerck. Vande eerste toe totte vijffte ton is de rechte cours al meest oost/ ende o. ten n. ende aen de vijffde toe voest. sal dan Menier 3. 3. west van v sijn/ gaet dan 3. 3. o. na de ton op die Maller/ ende alban 3. o. na de ton ope cours. Voet na de ton op Vollerzyl is de cours 3. o. ten 3. ende als ghy de ton om sijn/ soo sedt v cours zuyden na westlant/ daer staen twee baken/ ende is aldaer goede rede voor eenen wesen veint. Item enden vane Noode sant machmen ouer slaen in die Jac/ want daer leyt een ton tusschen den hooghen wech ende t Noode sandt.

Item om die Dofter Eems in te zeilen/ die streck by Voerdomer ruff in o. 3. o. Naer die van oosten comt die sette Voerdomer toren 3. ten o. van hem/ ende loope soo aen den strandt van Voertum op vier oft vijs vadem/ ende zeile alsoo lanck de frant tot dat den toren 3. w. van hem comt/ ende wijcke dan ouer na Zuest toe/ aldan sijnen binnen dat Niff/ ende men mach aen t voest. Niff niet misdoen. Ende als men om den hooghen hem t welck d Dofter van Voertum is/ comt/ so crichmen hooge sanden aen beyde sijden/ ende aen de west zijde staen al bacerkens daermen dan van baken tot baken in zeilen mach/ ende soo langhe als nooder toren met en comt aen t Eylant/ so en is gheen quaet in die Dofter Eems. Naer als nooder toren aen t Eylant vande Vant comt/ soo is daer een plaet ghenaeant de Gontierplaet/ maer hout de westzijde van bake tot baken/ tot Pelsener wat toe/ soo maecht ghy niet misdoen.

Item om de Bezer Eems in te zeilen/ soo sedt den bos 3. ten o. ende dat wesen de van Noertum 3. o. van v/ en sedt de Capen ouer een/ en sijn alsoo langhe tot dat ghy e ton comt daert ses vadem diep is. Vande interse tot de tweede ton ist o. ende o. ten n. ch water op vier vadem/ zeilt dan voort aen oost na de derde ton die met lech water op/ ende aldan tot de twee ander toren oost ten zuden ist diep ses vadem/ ende wert altemet dieper tot seuen oft acht vadem tot Huberts plaet toe/ ende streck al meest by het Niff lanck o. 3. o. tot Voertum toe. Van Voertum tot die Kamsel ist 3. o. ten o. Vande Kamsel tot de ton op de Nuyt ist o. 3. o. ende aen de westzijde staen dan dy bakens. Vande ton op de Nuyt tot Emsboeren ist o. 3. o. ende tusschen beyde staen twee bakens/ ende om Emsboeren draet altemet op 3. o. 3. 3. o. 3. en ten lesten 3. 3. w. na Groeningherlant toe doert naue/ daer oost aen de Westzijde dy bakens staen/ streck ende voers 3. o. ende o. 3. o. by Groeningher lande lanck/ om die Daep met te zeilen/ directe diuers van Delfzijl af leyt/ ende met lech water bouen is/ ende als men binnen Farniercom is/ soo slaemen ouer nae Knoet toe om Heyderzant met te onderzeilen/ ende zeilt dan by Embdelant lanck op twee cabels lengte tot Lueghen toe. Ende by Knoet is die Nee voer schepen die wt willen wesen.

Item om die Schoballich in te zeilen/ daer ligghe twee toren met gaet streckende lanck de Paer demerck/ ende men sedt die Capen op Schimlicooch ouer een/ en loopt soo by de Paer demerck lanck van deen ton tot het d andere/ tot dat men comt aen de frant van Schimlicooch/ ende gaet dan in 3. 3. w. ende draet als dan 3. o. ten lesten 3. 3. o. op tot die bank toe/ ende gaet voort aen na het diep tot Groeningen toe zuyde o. ende na Voertum zuyden/ Ende daer gaet oost een ga van by oosten in by Schimlicooch lanck/ in streckende 3. w. tot binnen de Capen van Schoballich. Item Voerendiep gaet by der Schellinghe in op dy oft vier vadem/ men laet Voeren Niff aen backboort/ ende gaet al meest oost/ ende oost sijndt oost in tot aen t Voersandt van Amelandt.

De hanteringhe van dese Vanden is niet al te groot. Vande Bezer comen sommige Geynen/ dan van Nudenborch (daer in Wiemen de Hoofstadt is) veel Bremer Vieren/ Gromhout ende andere. Tot Embden is veel Zeuarende handelinge/ Naer wt Groeningher ende Vuchlant comt de meeste Poter/ Raes/ Speck/ Garst/ Doonen/ Erveten ende dierghelijcken in sulcker menichte dat de Nederlanden/ ende Duytslandt bycans daer van onderhouden ende ghespijst worden/ tot groet gherief ende veroulinghe vande arme ghemenuten.

Antiquar Nummer
4012300
Nachlassung Oldenburg
Landesbibliothek
der
Landeshauptstadt
Oldenburg
2900 Oldenburg
18/11

7500